

ใจเขาใจเรา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๑๖๗๒. เนาะ

ถาม : ข้อ ๑๖๗๒. เรื่อง "อริยบุคคลมีโอกาสดลยศ หลงทรัพย์ทางโลกไหมคะ"

กราบหลวงพ่อกับผู้ที่เข่าว่ากันว่าเขาได้บรรลุธรรมขั้นต้นคือโสดาปัตติมรรค เขายังจะหลงในยศถาบรรดาศักดิ์ไหมคะ ยังหลงให้คนอื่นออกทรัพย์เพื่อตัวเขาไหมคะ แล้วถ้าเขาหลงอยู่ในทางโลกซึ่งคนอื่นเห็นได้ชัด แต่ตัวเขาไม่รู้สึกรู้ตัว สักวันเขาจะรู้ตัวและปรับปรุงตัวเองไหมคะ ตอนนี้ก็ฟังธรรมหลวงพ่อกับทูล รู้ว่ายังเอาตัวไม่รอด ไม่ควรยุ่งเรื่องของคนอื่นเขา แต่ทางโลกมันยุ่งเหยิงคะ เราไม่ใช่อยู่คนเดียว ชีวิตก็ต้องมีการติดต่อกันกันคะ กราบขอบพระคุณ

(อ้าว นี่ถามเรื่องคนอื่นไป บอกว่า)

ถาม : ถ้าอริยบุคคลเขาบรรลุธรรมขั้นโสดาบัน เขายังหลงในยศถาบรรดาศักดิ์ไหมคะ ยังหลงให้คนอื่นออกทรัพย์เพื่อตัวเองไหมคะ แล้วถ้าเขาหลงอยู่ในทางโลกซึ่งคนอื่นเห็นชัด แต่เขาไม่รู้สึกรู้ตัว สักวันเขาจะรู้ตัวไหม?

ตอบ : ถ้าเป็นคนปฏิบัติจะเป็นคนปฏิบัติเอาจริงเอางัง เราปฏิบัติ ทุกคนปฏิบัติ เวลาครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติตัวอย่างเช่นหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติ เวลาท่านพิจารณาของท่านเอง เห็นไหม ท่านพยายามขวนขวาย จากภavanaไม่เป็น หลวงปู่เสาร์ก็พยายามอบรม พยายามจนเริ่มต้นวางรากฐานการภาวนาได้ เวลาท่านภาวนาได้ของท่าน ท่านพิจารณากายของท่านได้ พอพิจารณาไปแล้วท่านบอกว่ามันเหมือนถนนขาด มัน

เหมือนกับท่านไปชนกำแพง คือมันไม่ไป มันไปไม่ได้ เวลาพิจารณาภายหลัง ออกมาแล้วมันก็เหมือนปกติ เหมือนกับคนเรายังไม่ได้ภาวนา เหมือนกับธรรมดา

นี่เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านมีอำนาจวาสนานะ ท่านจะตรวจสอบตัวท่านเอง ท่านบอกว่าเวลามันภาวนาไปแล้ว ในคำรับตำรา ก็บอกว่าจิตสงบแล้วให้พิจารณาภายหลัง เราก็ได้พิจารณาภายหลังของเราแล้ว แต่ออกมาแล้วทำไมมันไม่มีอะไรดีขึ้นเลย จิตใจของเรายังหุงหิดเหมือนเดิม จิตใจเรามีอะไรกระทบกระทั่งแล้วมันก็หลงไปกับเขาเหมือนเดิม มันเป็นเพราะอะไร? มันใช่สังขารจริงหรือไม่ใช่สังขารจริง ท่านก็ค้นคว้าของท่าน ท่านก็พยายามหาเหตุหาผลของท่าน

นี่พูดถึงคนที่มีความหัดกะ คนที่มีอำนาจวาสนา เขาภาวนาไปแล้วเขายังตรวจสอบใจของเขา ถ้าพิจารณาแล้ว อะไรไม่ถูกต้องเขาก็พิจารณาของเขา หลวงปู่มั่นท่านทำอย่างนี้ พิจารณาภายหลังเหมือนกัน ท่านบอกพิจารณาไปแล้วนะ พอพิจารณาไปแล้วมันเหมือนไปไม่ได้เพราะถนนมันขาด ถนนขาดมันไปไม่ได้หรือกมันสุดแค่นั้น เวลาพิจารณาไปๆ เหมือนกับไปชนกำแพง เหมือนทางขอยมันตัน มันไปไม่ได้

มันไปไม่ได้ทำอะไร มันไปไม่ได้ ท่านพิสูจน์อย่างนี้ ท่านตรวจสอบ ท่านหาเหตุหาผล หาเหตุหาผล จนท่านหาเหตุผลจนมาเข้าใจว่าท่านเองเคยปรารถนาพระโพธิสัตว์ ท่านเคยปรารถนาเป็นพุทธภูมิ ปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปอนาคต สิ่งนี้มันมาคิดมาวาง ถ้ามาคิดมาวางนะท่านถึงหาหนทาง หาหนทางแล้ว ท่านพยายามลา นีลาพระโพธิสัตว์ คำว่าลาที่นี่คนเขาทำมาหลายชั่วโหม มาลา สิ่งที่ทำมาแล้วมันก็เป็นกรรมดี สิ่งที่เป็นอำนาจวาสนาท่านถึงได้มีบารมีแก่กล้ามาก

ฉะนั้น เวลาท่านทำของท่าน มันเป็นความจริงของท่าน นี่คนที่มีความวาสนาเขาจะตรวจสอบ เขาจะทดสอบของเขาว่าอะไรจริง อะไรเท็จ ถ้าอะไรที่เป็นความเท็จ เป็นความเท็จแต่เป็นความดีของโลก ความดีของโลกคือพระโพธิสัตว์ไง พระโพธิสัตว์ก็พยายามชักชวนคนเขาทำบุญ พยายามเป็นหัวหน้า หัวหน้าพยายามชักนำให้คนทำคุณงามความดี มันก็เรื่องคนดี นี่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าข้ามพ้นทั้งดีและชั่ว ดีก็ข้ามพ้นไป เพราะดีมันก็คิด แต่คำว่าดีคิดมันก็ต้องคิด แต่ความดีมันเป็นการก่อสร้าง เป็นการสร้างเนื้อสร้างตัว เป็นการสร้างคุณงามความดี อาศัยคุณงามความดีนี้เป็นทางเดินไป

ฉะนั้น เวลาทำไป พระโศภิตัวมันต้องเจริญออกงามขึ้นไปจนกว่าจะบารมีเต็ม ไปตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าข้างหน้านู่น ฉะนั้น ท่านเห็นสภาวะแบบ นั้นท่านถึงลา นี่ลาสิ่งนั้น ลาสิ่งนั้นแล้วมาประพฤติปฏิบัติ พอมาประพฤติปฏิบัติมา พิจารณาเหมือนกัน พิจารณาภายในเหมือนกัน พอจิตสงบแล้ว เพราะพิจารณาภายในแล้วก็ จับภายในพิจารณา พอพิจารณาไปแล้วมันถอดมันถอนนะ เออ มันต้องอย่างนี้สิ มันต้อง อย่างนี้ มันมีเหตุผล มีเหตุ มีผล มีความแตกต่าง มีความแตกต่างว่ามันเป็นจริงหรือไม่ เป็นจริง

เพราะคำว่าเป็นจริงเรารู้อย่างไร เราเป็นคนชำระล้าง เราเป็นคนสำรอก เราเป็นคนคาย ออก เราไปเห็นความมหัศจรรย์ของจิต เราไปเห็นมรรคญาณ สิ่งที่เหตุและผล สีด สมาธิ ปัญญาที่มันเป็นเหตุเป็นผล แล้วเวลาเกิดปัญญามันเกิดวิปัสสนาญาณ วิปัสสนาญาณคือ ความรู้แจ้ง ความรู้แจ้ง ความเห็นจริงในการวิปัสสนา มันเห็นเข้าไปอย่างนั้นมันก็เลย ชัดเจน นี่เปรียบเทียบถึงคนที่เขาตรวจสอบตัวเอง คนที่มีอำนาจวาสนาบารมี ยิ่งปฏิบัติ เท่าไรนะเขาจะไม่เอาสิ่งนี้กระจายออกไป เพราะเขาเรียกว่าส่งออก ส่งออกแล้ว นี่คนจะ เชื่อ คนจะไม่เชื่อ คนจะติฉินนินทาหรือไม่ เราจะหวั่นไหว

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ในวงกรรมฐาน เวลาผู้ปฏิบัติเขาจะบังคับเลยว่าไม่ให้พูด ถ้า จะให้พูดก็ให้พูดกับครูบาอาจารย์ ให้พูดกับเวลาธรรมสมาคม คือเวลาพูดกับนักปฏิบัติ ด้วยกัน คือคนที่ค้นคว้าด้วยกัน คนที่ชวนขวายเป็นด้วยกัน คนที่มีจุดมุ่งหมายเป้าเดียวกัน แล้วเรากุ้ยกันเขากุ้ยกันด้วยเหตุด้วยผล ถ้าจิตใจใครสูงกว่า เขาพิจารณาแล้วเพราะมันมี ปัญญาที่ลึกซึ้งกว่า ปัญญาที่ลึกซึ้งกว่า จิตใจที่ต่ำกว่า พอได้ยินปัญญาที่ลึกซึ้งกว่า มันจะ นุกให้ปัญญาที่ต่ำกว่าพยายามพัฒนาตัวเองให้ปัญญานี้สูงขึ้นไปได้ ปัญญาที่ต่ำกว่าได้ยิน ปัญญาที่สูงกว่า

เวลาพูดถึงว่า เอ๊ะ ปัญญาของเรา เราก็ว่าเรากว้างขวางแล้วทำไมของท่านท่านยัง ขยายความไปได้อีก เราก็จะพยายามขึ้นไป ถ้า ธรรมสมาคม เอตมมมงคลมุตตม มันเป็น มงคลอย่างยิ่ง มงคล ๓๘ ประการ มงคลการมีชีวิต มงคลของนักปฏิบัติที่เป็นสัมมาทิฐิ ที่พยายามชวนขวายเป็นสังฆธรรม เขาสนทนารวมกันเพื่อเหตุเพื่อผล เพื่อการพัฒนา ร่วมกัน การชักจูงกันไปสู่คุณงามความดี เวลาเขากุ้ยเขากุ้ยอย่างนั้น เขาไม่กุ้ย

สะเปะสะปะ ไปคุยกับคนที่เขาไม่ภาวนา คนที่เขาภาวนาไม่เป็น เขาภาวนาไม่เป็นเขาไม่เคยเห็น

อย่างเช่นคนภาวนาไม่เป็นเขาบอกว่าไม่อยากจะเห็นกายเลยเพราะกลัวเห็นผี กลัวผีกลัวสงมาก ไม่อยากเห็นกายไปพิจารณาทางอื่นได้ไหม เขาไม่เข้าใจหรือว่าการเห็นกายมันไม่ใช่การเห็นผี การเห็นกายมันเห็นอริยสัจ เห็นสติปัญญา ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ความเป็นจริงอันนั้นมันเป็นอริยสัจ มันเป็นมรรค มันเป็นทางก้าวเดิน เป็นกิจจัญญะ สัจจัญญะ เป็นสัจจะ เป็นกิจจะ เป็นความกระทำของจิตที่จิตมันจะพัฒนาของมันขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

เวลาคนจะบรรลุธรรมจะผ่านมันต้องเดินทางนั้น มันไม่ใช่ไปเห็นจิต เห็นวิญญูณ เห็นผีอย่างที่เราคิด เราคาดกัน ถ้าเห็นผี เห็นจิตอย่างที่เราคิด เราคาดกันมันไปเห็นวิญญูณข้างนอก วิญญูณข้างนอกมันส่งออก วิญญูณในคือจิตของเราเรายังไม่รู้ ยังไม่เห็น แล้วจิตของเรายังไม่วิปัสสนาจนเห็นกาย แล้วมันไปเห็นผี เห็นสง มันไปเห็นคนอื่น เห็นจิตวิญญูณดวงอื่น เห็นคนอื่นมันไม่ใช่มรรค แต่เราเข้าใจกันว่าอย่างนั้นไง เข้าใจว่าการเห็นกายคือการเห็นจิต เห็นวิญญูณ

ไม่ใช่ การเห็นกายคือการเห็นสัจจะ เห็นกายอนุปัสสนา นี่มันเห็นกาย พิจารณากายของตัวเอง เห็นกายของตัวเอง เห็นกายของเรานี้แหละ เห็นความคิดข้องของใจนี้แหละ เวลามันเห็นมันเห็นอย่างนั้น มันเห็นอริยสัจมันไม่ใช่เห็นจิตอย่างนั้น แต่คนเวลาฟังแล้วก็ตีความกัน โดยประสาโลกๆ ก็เข้าใจผิดกันไป

นี่พูดถึงว่าถ้าเขาเห็นอย่างนั้น เวลาคนที่ได้บรรลุธรรม เขายังหลงในยศถาบรรดาศักดิ์ไหม ยศกับศักดิ์ ยศถาบรรดาศักดิ์ เกียรติศักดิ์ เกียรติคุณมันเป็นเรื่องโลกธรรม ๘ มันไม่เกี่ยวกับโสดาบันเลย มันไม่เกี่ยวกับอริยสัจเลย คนที่ได้โสดาบันจริงนะ ถ้าได้โสดาบันจริง ถ้าเป็นนักปฏิบัติเขาจะเงียบ แล้วเขาพยายามจะขวนขวายให้ได้สัทธาคามิ ได้อนาคามิ ได้ต่อไปแล้วมันจะได้ยากขึ้น เพราะคนที่จะได้โสดาบันจริงเขาเรียกภาวนาเป็น คนภาวนาเป็นมันต้องมีการฝึกพละตามมหาศาลเลย

คนที่ไม่ฝึกพละตามันจะรู้สิ่งใดถูกต้องไหม? มันก็ผิดมาทั้งนั้นแหละ แต่คนเวลาภาวนาผิดไปแล้วนะ หลงไหลตามความผิดนั้นไปก็จินตนาการไปว่าฉันบรรลุธรรม

นี่ฉันบรรลुरुธรรม แล้วทีนี้คนที่ตรวจสอบมันไม่มีใจ คนที่ตรวจสอบ คนที่รู้จริงในกลุ่มนั้นไม่มีใช่ไหม เวลาเขาพูด เขาพูดของเขาด้วยจินตนาการของเขา ไอ้คนฟังมันไม่มีหู คือหูก็เป็นหูกระต่าย หูก็เป็นหูหม้อ มันไม่ใช่หูของนักปราชญ์ ถ้าเป็นหูของนักปราชญ์ฟังทีเดียวก็น่าจะรู้ว่าจริงหรือปลอม

นี่ข้อเท็จจริงมันอยู่ตรงนั้น แต่เวลาพฤติกรรมไง ถ้าพฤติกรรมเห็นใหม่ เข่าว่ากันว่า เข่าว่ากันว่า เข่าว่ากันว่านี่เชื่อได้หรือ? เข่าว่ากันว่าเข่าบรรลुरुธรรม เข่าบรรลुरुธรรม แล้วเราเอาเครื่องอะไรไปจับล่ะ? เออ ถ้าเป็นเงินเป็นทอง เห็นใหม่ เงินบาทก็หนึ่งบาท มีค่าเท่ากับหนึ่งบาท เงินสิบบาทก็มีค่าเท่ากับสิบบาท มันมีธนาคารแห่งประเทศไทยรองรับ

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นโศดาบัน เป็นสภิกทาคามี เป็นอนาคามี สันติภูริโก ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติไว้ แต่ให้เป็นปัจจัยตั้ง ให้รู้จำเพาะตน ให้รู้จำเพาะตนมันก็รู้ของเขา แต่ครูบาอาจารย์ที่รู้จริงท่านก็แก้ไขได้ ท่านก็รู้จริงของท่านได้ แล้วท่านจะบอกได้ว่าจริงหรือไม่จริง ถ้ามันจริงนะ พระโศดาบันยังหลงในยศถาบรรดาศักดิ์ ยังหลง แล้วอย่างที่เข่าบอกด้วย คนอื่นเห็นหมดเลยแต่ตัวเขาไม่เห็น ตัวเขาไม่รู้ ถ้าตัวเขาไม่รู้มันก็แปลกแล้ว

พระโศดาบัน คำว่าโศดาบันนะ สิ่งที่เป็นสังฆกรรมในใจมันมีคุณค่ามาก มีคุณค่ามากเพราะอะไร? เพราะครูบาอาจารย์ท่านบอก เวลาภาวนานี้ขึ้นที่ยากที่สุดคือขึ้นแรก เพราะขึ้นแรกมันยากเพราะอะไร? เพราะมันดิบดี ใช่ไหม คนเราปุณฺณยกขึ้นสู่กัลยาณปุณฺณ ยกขึ้นสู่โศดาปัตติมรรค แล้วโศดาปัตติมรรคพิจารณาแล้วพิจารณาอีกมันเสื่อมเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ ล้มลุกคลุกคลานอยู่ตรงนี้เยอะมาก จนกว่าจะหาเหตุ หาผล พยายามสร้างฐานของเราขึ้นมา ฐานก็คือสัมมาสมาธิ ถ้าไม่มีสัมมาสมาธิมันก็ไม่สู่มรรค มันเป็นเรื่องโลกๆ หมดแหละ

ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เราล้มลุกคลุกคลาน เราพยายามทำมาขนาดนั้น ถ้ามันได้จริงนะ ถ้ามันเป็นความจริง ไอ้เรื่องทรัพย์นะ แม้แต่ปุณฺณเขายังสละ แล้วเป็นโศดาบันแล้วจะให้คนอื่นออกทรัพย์เพื่อตัว มันเป็นไปได้ ไม่ได้ มันเป็นไปได้ ไม่ได้เลย เขาจะไม่ยุ่งกับทางโลกเลย เขาอยู่ของเขาโดยเอกเทศได้ เพราะอะไร? เพราะถ้าเขาเป็นโศดาบัน สิ่งที่เป็นคุณธรรมในใจของเข่ามันจะมีความสุข มันจะมีความสุข มันจะแปลกโลก มันจะมีค่ากับสิ่งที่มีค่าที่โลกเขาใช้สอยกัน ไอ้ปัจจัย ๔ ไอ้ปัจจัย ๔ มันเป็น

เรื่อง เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ เวลาที่โจรมัน ปล้นเงินมาแล้วมันทำเงินตกไว้

"อานนท์ อสรพิษ อสรพิษ"

เงินนี้มันอสรพิษนะ มันกัดใจปู้จู้ชุน กัดหัวใจของพวกเรา เพราะเงินทั้งนั้นแหละ ที่ทำให้เราขัดแย้งกัน เงินทั้งนั้นทำให้เราประหัดประหารกัน เงินนี้เป็นอสรพิษ แล้วพระ โสคาบันยังหลงในทรัพย์ ยังให้คนอื่นออกทรัพย์เพื่อตัว มันขัดแย้งกัน มันแปลกๆ อยู่ ฉะนั้น ถ้าเป็นเราเราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อเลย

ฉะนั้น ถ้าเป็นโยมว่าเขาว่า โยมบอกเขานี้เรื่องของเขา ถ้าเรื่องของเขาไม่ใช่ เรื่องของเรา ถ้าเรื่องของเขาเนะเรามอง เรามองสิ่งนี้แล้วนะแล้วเราเอามาเตือนตนเอง เรา อย่าเป็นอย่างนั้นนะ เราอย่าให้เขาว่าเราเป็น โสคาบันแล้วก็จะให้คนอื่นออกทรัพย์เพื่อเขา อีกนะ เราเห็นเขาเรายังรับไม่ได้ เราอย่าทำอย่างนั้น เราไม่ทำอย่างนั้น แล้วเขาถามว่าสัก วันเขาจะรู้ตัวหรือไม่ ถ้าเขาตั้งใจ เขาเป็นนักปฏิบัติ เป็นผู้ที่เป็นสุภาพบุรุษ เป็นคนที่ แสวงหาความจริง ถ้าเขารู้ตัวเขาจะรู้ตัว แต่ถ้าเขาไม่ใช่สุภาพบุรุษ เขาเป็นนักเล่นแร่แปร ธาตุ ก็คือเขาตั้งใจทำอย่างนี้อยู่แล้ว เขาตั้งใจพยายามจะประชาสัมพันธ์ตัวเองให้คนอื่นกัว่า เขาเป็นอย่างนั้น เพื่อจะได้ออกทรัพย์เพื่อเขา แล้วเขาจะรู้ไหมล่ะ?

สักวันหนึ่งเขาจะรู้มันต้องดูที่จิตใจของคนด้วย จิตใจของคนที่เขาแสวงหาความ จริง ถ้าเขาต้องการแสวงหาความจริง ถ้าเขาผิดพลาดนี้เขาจะรู้ได้ แต่คนหนึ่งเขาตั้งใจ ตั้งใจ ประชาสัมพันธ์ตัวเอง ตั้งใจให้คนอื่นเชื่อเขาว่าเขาเป็นอย่างนั้นเพื่อเขาแสวงหาลาภของเขา แล้วสักวันเขาจะรู้ไหมล่ะ? สักวันเขาจะรู้ต่อเมื่อว่าสังคมโลกรู้ทันเขาแล้ว เขาจะวิ่งหนี ต่างหากล่ะ เขาจะหลบหนีต่อเมื่อคนรู้เท่าทันเขา นี้อย่างนี้มันไม่ใช่ว่าเขาจะรู้ตัวเขาเนี่ เขาไม่ใช่ว่าจะรู้ตัวเขาแต่เขาเพื่อผลประโยชน์ของเขา นี่พูดถึงว่าอริยบุคคลที่ยังหลงในยศ หลงในลาภ

คำว่าหลงในยศ ในลาภมันก็ไม่ใช่อยู่อแล้ว แล้วไม่ใช่อยู่อ ถ้าเรารู้ เราเห็นเราก็ปล่อย วางซะ เราไม่ไปยุ่งกับเขา เราไม่ยุ่งกับเขาเลยล่ะ แล้วนี่เขาบอกว่าสิ่งที่ว่าไม่ยุ่งกับเขา แต่ ในเมื่อเราอยู่กับโลก โลกมันยุ่งเหยิงต่างๆ เขาว่าของเขาไป อันนี้เรื่องของเขานะ เพราะว่าธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสังฆธรรม เป็นความจริงที่ทุกคน

ประพฤติปฏิบัติ ทุกคนมีสิทธิ์ แต่ถ้าเขาหลงว่าเขาเป็นโสดาบัน เขาหลงนี้สิทธิ์ของเขา สิทธิ์ของเขาถือว่าเขาเอาบาปเอากรรมของเขา หรือเขาจะเอาคุณความดีของเขา

เราก็เหมือนกัน เราก็มีสิทธิ์เหมือนกัน ถ้าเราประพฤติปฏิบัติจริงเราก็มีสิทธิ์ทำได้ ถ้าเรามีสิทธิ์ทำได้เราจะเอาความจริงด้วย ถ้าเราจะเอาความจริงเราพยายามทำของเรา เรื่องของเขาเป็นเรื่องของเขา แล้วตอนนี้ไอ้เรื่องบรรลุธรรมๆ บรรลุธรรมแล้วทำไมต้องบอกเราด้วยล่ะ? เฮ้ย เอ็งบรรลุธรรมทำไมเอ็งต้องบอกกูด้วยล่ะ? อ้าว เอ็งบรรลุธรรมก็ของเอ็งมันเกี่ยวอะไรกับกูด้วยล่ะ?

นี่ก็เหมือนกัน บรรลุธรรมทำไมต้องบอกกันด้วยล่ะ? ต้องให้คนอื่นมาเตือนรื้อนด้วยล่ะ? หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขานะ หลวงปู่มั่นเวลาคนจะทำบุญยังต้องซื้อของเข้าไปเลย ต้องแสวงหาเข้าไปเพราะท่านมีในสังขาร ในหัวใจของท่านมีคุณค่าจริง ทุกคนแสวงหา ทุกคนเข้าไปเพื่อบุญกุศลของตัวเอง นี่เขาแสวงหากันอย่างนั้น ไม่ใช่โสดาบันประชาสัมพันธ์โฆษณาชวนเชื่อไปเรื่อย โอ้โฮ

เราจะบอกว่าคุณธรรมมันมีค่ามาก สังขารมีค่ามาก อย่างอื่นไม่มีค่าเลย อย่างอื่นไม่มีค่าเลย อยู่กันเพื่อใช้สอย ใช้สอยเพื่อเป็นการดำรงชีวิตเท่านั้น แล้วชีวิตนี้มันแสวงหา มากี่ไม่ใช่เพื่อเหตุนี้ ชีวิตนี้แสวงหามาก็เพื่อสังขาร แล้วคนได้สังขารความจริง แล้วลงมาหาอสรพิษ หาเงินหาทองมันแปลกนะ มันแปลก อันนี้เรื่องของเขานี่เรื่องของเรานี้แล้ว

ข้อ ๑๖๗๓. เนาะ

ถาม : ข้อ ๑๖๗๓. เรื่อง "ดวงแก้วมีจริงไหมคะ"

กราบนมัสการหลวงพ่อก่อน เมื่อวานหนูถามเรื่องของคนอื่น วันนี้หนูถามเรื่องปัญหาที่ตนเจอตอนปฏิบัติธรรมค่ะ ดวงแก้วของเรามีจริงไหมคะ ดวงแก้วของคนก็คือดวงวิญญาณหรือคะ ครั้งหนึ่งหนูปฏิบัติธรรม ตอนนั่งภาวนาหนูเห็นดวงแก้วของหนูออกจากร่าง ขนาดประมาณ ๔ นิ้วเห็นจะได้ รูปแบนกลม มีแสงเหมือนพระจันทร์ไม่จืดจาง พอออกจากร่างก็มีมังกรตัวหนึ่งมาเล่นกับดวงแก้วหนูค่ะ (ที่ว่าเป็นมังกรไม่ใช่พญานาค เพราะลักษณะสีสันตามตำราจีนไม่ใช่แบบตำราไทยค่ะ)

ตอนแรกดวงแก้วก็ขึ้นๆ ลงๆ เล่นกับมังกรนั่นล่ะ และตอนนั้นมีความรู้สึกมังกร เป็นผู้อาวุโสที่มีจิตเมตตาต่อดวงแก้วหนูล่ะ ก็เล่นตามหนูขึ้นๆ ลงๆ อยู่บนท้องฟ้า (เขา เขียนว่ามันยังมีปัญหาไปอีกมาก) แต่อยู่ๆ หนูก็นึกกลัวขึ้นมาว่าถ้ามังกรกลืนดวงแก้วหนู หนูก็น่าจะมีชีวิตสิคะ พอนึกแค่นี้บ๊อบดวงแก้วของหนูก็เข้าสู่ร่างทันที หนูก็นอกจาก กรรมฐานเลย นี่ก็คือวิญญาณของหนูหรือเปล่าละ เคยเห็นที่เขาถ่ายรูปกัน และถือกันว่าจุด จุด จุด มีแสงเป็นขาวบ้าง แดงบ้าง น้ำเงินบ้าง นั่นคือดวงเทวดา ก็แค่เหมือนดวงดาวนิด เดียวละ แต่ทำไมของหนูรู้สึกใหญ่ แปลว่าเป็นดวงวิญญาณที่หายหรือละ กราบหลวง พ่อช่วยคลายข้อสงสัยด้วยค่ะ กราบขอบพระคุณ

ตอบ : เมื่อก็เรื่องของเขา คราวนี้เรื่องของเรานะ พูดถึงการปฏิบัติก่อน การปฏิบัติ เห็นไหม เขาบอกกำหนดพุทโธ พวกนี้ก็จะเกิดนิมิต จะเกิดนิมิต จะคิดในนิมิต เขากำหนด นามรูปต่างๆ เพื่อใช้ปัญญาไปมันจะไม่เกิดนิมิต การกำหนดนามรูปต่างๆ ให้รู้เท่าทันจิต ให้รู้ตามความเป็นจริง เขาบอกว่าตามความเป็นจริงในการปฏิบัติแนวทางสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง ก็กำหนดรู้เท่าทันกาย เวทนา จิต ธรรมไปเรื่อย เขาว่าสิ่งนั้นมันเป็น ปัญญา อันนั้นมันเป็นสัญญา มันเป็นการจำ มันเป็นการเลียนแบบธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้ากำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธเขาว่าเป็นสมณะ ถ้าสมณะมันจะเกิดนิมิต ถ้าเกิด นิมิตแล้วจะคิดในนิมิต สิ่งนี้เป็นสมณะ นี่เป็นสมณะมันไม่เกิดปัญญา มันต้องใช้ปัญญา ไปเลย แต่เขาไม่ได้ศึกษาธรรมะให้รอบคอบ ธรรมะให้รอบคอบ เห็นไหม เขาบอก ปุณฺณคนหนา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการก็อนุพุทพิกถาให้ทำ ทานก่อน ให้เตรียมความพร้อมก่อน ทำทานแล้วถ้าจิตมันสงบร่มเย็นขึ้นไป ถ้ามันถึง เวลามันจะได้บุญไปบนสวรรค์ เขาให้ถือเนกขัมมะ ให้ถือเนกขัมมะแล้วก็เทศน์อริยสัจ ให้จิตมันสงบไป อนุพุทพิกถาเทศน์สอนปุณฺณคนหนาเราก็ต้องมีการกล่อม เกลาหัวใจให้มันพร้อมกับการทำงาน

ฉะนั้น เราเป็นชาวพุทธ เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราอยากจะประพฤติปฏิบัติ เราอยากทำความเป็นจริง นี่ถ้าจิตใจเรายังไม่สงบเรา พยายามทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบแล้ว ใจสงบเข้ามามันเป็นสัมมาสมาธิ ถ้า สัมมาสมาธิเราก็นั่นวิปัสสนา นั่นละวิปัสสนา นี่สติปัญญา ๔ จริงมันอยู่ที่นั่น

ฉะนั้น เวลากำหนดพุทโธ พุทโธที่มันจะเกิดนิมิต เกิดต่างๆ เขาจะเกิดนิมิต คำว่าเกิดนิมิตมันเป็นตามจริตนิสัย ถ้าจริตนิสัย จิตดวงใดก็แล้วแต่สร้างบุญญานการมาอย่างนี้ เวลาจิตมันสงบแล้วมันต้องเห็นนิมิตอย่างนี้ นี่เวลากำหนดพุทโธมันก็จะเห็นนิมิต ไปกำหนดนามรูปที่ว่าเป็นแนวสติปัฏฐาน ๔ ในการใช้ปัญญา ถ้าใช้ปัญญา ปัญญา มันสงบลงมันก็เกิดนิมิตเหมือนกัน เพราะ เพราะมีคนที่ใช้แนวทางกำหนดรู้ตัวทั่วพร้อม โดยการ ใช้ปัญญา โดยการรู้นามรูป เกิดนิมิตเยอะ เกิดนิมิตเยอะเพราะคนที่ภาวนาอย่างนี้มาหาเราหลายคนแล้ว บอกว่ามันภาวนาไปแล้วมันก็เกิดนิมิตเหมือนกัน ก็ไหนว่ามันไม่เกิดไป

ถ้ามันเกิดนิมิตแสดงว่ามันลงจริงใจ เพราะจิตมันลงจริง จิตเขา นิสัยเขาจะเห็น นิมิตของเขา แต่ถ้าจิตของเขามีนิสัยอย่างนี้มากำหนดพุทโธ ถ้าจิตเขาหลงไป จิตเขาเป็นไป มันก็จะเห็นนิมิตอย่างนี้เหมือนกัน แต่ถ้าจิตของเขามันไม่มี เห็นไหม เขาไปกำหนดนามรูปมันก็ไม่มี เพราะมันใช้ปัญญาไปมันก็ปัญญาอยู่อย่างนั้นแหละ มันไม่หลงสู่สมาธิ แต่ถ้า กำหนดพุทโธ พุทโธ ถ้าจิตกำหนดพุทโธ ถ้าจิตจริตนิสัยเขาเป็นแบบนั้น เคยสร้างเวรกรรมมาอย่างนั้น พอพุทโธ พุทโธจิตของเขาเวลาสงบแล้วเขาจะเห็นนิมิตของเขา

เห็นนิมิตของเขา เห็นไหม เห็นนิมิตของเขา แต่โดยหลักการเรากำหนดพุทโธ พุทโธเขาต้องการความสงบของใจ เราไม่ต้องการนิมิตหรอก แต่นิมิตทำไมมันเกิดล่ะ? นิมิตเกิดเพราะมันเป็นจริตนิสัย ถ้าจริตนิสัย ถ้าหลงตาท่านบอกเป็นมโนภาพ เป็นมโนภาพ เห็นไหม เป็นมโนกรรม ถ้าเป็นมโนภาพ เป็นมโนกรรมแล้วมันจะแก้อย่างไร? มันต้องแก้ไขใจ เพราะว่ามันนี่ถ้ามันเป็นนิมิตนี้พักไว้ก่อน เราพยายามกำหนดพุทโธซัดๆ เราพยายาม เราจะแก่นิมิตนี้เพื่อไม่ให้จิตมันส่งออก นิมิตใครเป็นคนเห็น คุณคิดที่เขาไม่มี จริตนิสัยที่เห็นนิมิตจิตเขาสงบลงไปนิ่งๆ เขาไม่เห็นอะไรเลย แต่จิตของเขาไม่สงบลึก มากขึ้น เขาขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

ถ้าจิตของเขา เขาจะสงบมากขึ้นไม่ได้เขาต้องพยายามหาเหตุหาผลให้จิตของเขา สงบมากขึ้นมากกว่านี้ เพราะจิตสงบมากขึ้นกว่านี้มันก็มีบาทฐาน มันสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้ามีฐานที่ตั้งแห่งการงาน เอาฐานนี้ออกวิปัสสนา มันก็จะเป็น วิปัสสนากรรมฐาน สมถกรรมฐานก็ยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐาน ถ้าไม่มีสมถกรรมฐาน เราไปทำงานที่ไหน? เราทำงานบนอากาศใช้ไหม เราไปทำงาน เราไปซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนสินค้าโดยที่เราไม่ได้สิ่งใดมาเลยใช้ไหม เราต้องจ่ายเงินไปโดยที่ไม่มีสินค้า

มาเลยหรือ? เราจะทำอะไรไปเราต้องมีกฎหมายรองรับ มีทุกอย่างรองรับมันถึงจะได้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายนั้น

จิตถ้ามันจิตสงบ จิตสงบเข้าไปแล้ว จิตเป็นสมถกรรมฐาน จิตของเราเกิดขึ้น วิปัสสนา จิตดวงนั้นมันจะแก้ไขจิตดวงนั้น ถ้าจิตดวงนั้นไม่สงบมันเป็นอาการ อาการคือ สาธารณะ คือความคิด ความคิดของคนมีอิสรภาพ เสรีภาพ ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพที่จะคิด สิ่งใดก็ได้ แต่ความคิดนั้นมันคิดโดยสามัญสำนึกของมนุษย์ มันก็เป็นแค่นั้นแหละ มันไม่เข้าสู่ใจใจ แล้วถ้าจิตมันสงบขึ้นมา ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาแล้วถ้าเห็นนิมิตเกิดมโนภาพ เกิดมโนภาพเราก็แก้ไขสิ เราแก้ไขอะไรพุทธโธษัดๆ ก็ได้ อย่างเช่นคำถาม นี้คำถามนะ บอกว่า

ถาม : พอหนูออกไปหนูเห็นเป็นดวงแก้ว หนูเห็นดวงแก้วมันก็จินตนาการกับ ดวงแก้ว กับพญามังกรนั้น แต่สักพักอยู่ๆ หนูก็นึกขึ้นมาได้ หนูนึกขึ้นมาได้เพราะหนูกลับขึ้นมา พอนึกขึ้นปั๊บดวงแก้วหายหมดเลย

ตอบ : หนูนึกขึ้นมาได้ นึกขึ้นมาได้คืออะไร? นั่นคือสติใจ เห็นไหม ถ้ามีสติ พอเรานึกได้ เรานึกได้กลับมังกรมันจะกินดวงแก้วนั้น กลับเราจะตาย พอกลับตายมีสติปั๊บ มีสติปั๊บดวงแก้วรีบเข้าร่างหนูปั๊บเลย ภาพนั้นหายหมดเลย นี่เวลามันออกไป มันไปเห็นนิมิตมันก็เห็นนิมิต แต่นิมิตนี้เขาเอาไว้มันเป็นวาสนาของคน มันมีนิมิตเอาไว้ อย่างนั้น แล้วนิมิตนี้เวลามันออกไปมันรู้ มันเห็น แต่นิมิตมันไม่ใช่อริยสัจ นิมิตมันไม่ใช่ความจริง นี่เราถึงไม่ส่งออกไปแบบนี้ ถ้าไม่ส่งออกไปแบบนี้เราแก้ไขแบบนี้

ฉะนั้น ที่ว่าคำว่าสิ่งที่ว่าครั้งหนึ่งหนูปฏิบัติธรรมนั่งภาวนา หนูเห็นดวงแก้วของ หนูออกจากร่างขนาด ๔ นิ้ว รูปแบนกลม มีแสงเหมือนพระจันทร์จ้ำออกจากร่างนี้ไป เขาถามว่าอันนี้เป็นวิญญูณของหนูหรือเปล่า ถ้าเป็นวิญญูณของหนูหรือเปล่า เวลาหนูออกไปหนูก็ตายไปแล้ว แต่หนูทำไมยังอยู่ล่ะ? นี่เรายังอยู่ เรารู้ เราเห็นมันเห็นนิมิตไป ไข้วดวงแก้วๆ สิ่งที่ว่าดวงแก้ว ทีนี้เขาว่ามีเทวดาประจำร่างกาย มีเทวดาประจำ นั่นมันเป็นผลของวิญญูณ เทวดานี้มีอยู่จริง แต่ว่าจะมาประจำอย่างนั้น ประจำอย่างนี้ ใอันี้มันเป็นวิทยาศาสตร์แล้วนะ มันเหมือนเหมือนการของคนที่ตายตัว โลกนี้เป็นอนิจจัง โลกเป็น อจินไตย นี่มันไม่มีอะไรคงที่ตายตัว ทีนี้ไม่มีอะไรคงที่ตายตัว สิ่งที่ว่าแสงออกไป นี่มันออกรู้ ออกเห็น ถ้ามันเห็นเป็นนิมิต

ฉะนั้น สิ่งที่ว่ามันออกไป อย่างไรก็แล้วแต่มันเป็นดวงแก้ว ดวงอะไร ดวงแก้วมีอยู่จริงหรือไม่? ทีนี้พอดวงแก้วมีอยู่จริง เวลาคนภาวนาพอจิตมันสงบเข้ามามันเห็นเป็นดวงแก้วก็มี เห็นเป็นดวงสว่างไสวก็มี แต่คนที่ไม่เห็น ไม่เห็นสิ่งใดก็มี แล้วทุกคนต้องเห็นหรือ? นี่ไงที่บอกพระอรหันต์แต่ละองค์มันก็มีปัญญาของแต่ละองค์ เพราะอำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน ความชอบกิเลสของคนไม่เท่ากัน

ฉะนั้น เวลาเกิดมรรค เกิดมรรคของบุคคลคนนั้นเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติปฏิฐาน เพียงแต่ว่าโดยหลัก โดยหลักฐานใหญ่สติปัญญา ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม โดยการค้นคว้าจากสติปัญญา ๔ นี้ แล้วค้นคว้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เอาชัดเจนสิ่งหนึ่งแล้วทำตามความเป็นจริงอันนั้น เวลาถ้ามันจะเกิดมรรค เกิดผลมันก็เกิดปัญญา เกิดมรรคญาณ นี่เกิดมรรค เวลาฝึกหัดมรรค ฝึกหัดปัญญา ฝึกหัดต่างๆ นั่นละเวลาฝึกหัดอย่างนั้น นี่ไงสิ่งที่เป็นอริยบุคคล สิ่งที่จะเป็นมรรค เป็นผลมันเกิดจากสิ่งนั้น นี่สิ่งที่ว่าเราอนหลับไปแล้วอยู่ดีๆ มันมีดวงออกจากร่างหนีไป ขนาดนอนฝัน เวลาเห็นในฝัน

นี่เวลาถามปัญหา บางทีมาถามหลวงพ่อ หลวงพ่อก็โง่มากเลย มาถามปัญหาพิจารณากายอย่างนั้นๆ ถามบอกต้องแก้อย่างนั้น ไม่ได้หรือหอก่ะเพราะหนูนอนฝันไป ไอ้ไอ ก็ฝันไปมึงจะแก้ได้อย่างไร ก็มึงฝันไปก็มาถาม ไอ้เราก็อโง่มากเลย พอมาถามปัญหาก็ตอบใหญ่เลย พอตอบเสร็จให้แก้ไขบอกว่าหนูทำไม่ได้หรือหอก่ะเพราะหนูนอนฝันไป ไอ้ไอ หลวงพ่อก็ปล่อยไป ๕ ตัว ฝันไปมันจะแก้ได้อย่างไร เขาไม่ได้ฝันไป เขา นั่งสมาธินี้แหละ แล้วมันรู้ๆ อยู่ที่ว่าแก้ไขสติมันก็พร้อมอยู่นี่มันก็แก้ไขไปได้ แต่ถ้ามันฝันไป

ฝันไปมันเป็นความฝัน มันยังแก้ไขอะไรไม่ได้เลย แต่คนฝันไป ไปฝันนะฝันว่า วิปัสสนา ฝันว่าพิจารณา ไอ้ไอ ฝันอย่างใหญ่โตเลย ฝันว่าเป็นพระอรหันต์เลย เวลาตื่นขึ้นมากลายเป็นคนเก่า แต่มันฝันไป ฝันจบแล้ว นี่ไงความฝันก็ยังใช้ไม่ได้ ความฝันมันเป็นการบอกอำนาจวาสนาบารมีของตัว คนเคยนอนฝันมันก็ฝันของมัน คนไม่ฝันนะนอนให้ตายมันก็ไม่ฝัน เพราะคนไม่เคยฝัน ไอ้คนฝันมันก็ฝันแล้วฝันอีก เห็นไหม มันก็เป็นนิสัยของมันอีกแหละ นิสัยมันเป็นเรื่องความฝันมันไม่ใช่ปัจจุบันใจ มันไม่ใช่เรื่องสติสัมปชัญญะในปัจจุบัน นั่นก็เรื่องของฝันนะ

นี่ก็เหมือนกัน นี่เขาไม่ได้ฝืนนะ หนูนั่งกรรมฐานอยู่ เพราะเวลามันกลับมาบีบ หนูกลับเข้ากรรมฐานเลย นี่นั่งกรรมฐานมันก็ออกได้ เวลาออกนะในสังคมนักปฏิบัติ หลวงตาท่านเล่าให้ฟังบ่อย มีคนๆ หนึ่งเวลาจิตมันสงบแล้วมันจะเห็นดวงแก้ว แล้วมันสว่างไสว มันมีความสุขมาก แล้วมันก็ชักนำไป คนที่นั่งอยู่ลุกขึ้นเดินตามไป ดวงแก้ว ลอยขึ้นไปเรื่อยๆ ลอยขึ้นสูงขึ้น

โยมคนนี่ ตอนนั้นเป็นพระ เป็นพระเขาก็ปีนต้นไม้ตามขึ้นไป คือจะเอาดวงแก้ว นี้ให้ได้ เพราะขนาดเห็นมันก็ยังสุข มีความสุข โอโฮ ระวังขนาดนี้ แล้วถ้าเราจับดวงแก้ว นี้เป็นของเรา โอ้ย มันจะมีความสุขมากกว่านี้ไง ก็ตามดวงแก้วนั้นขึ้นไป ดวงแก้วก็ลอย ขึ้นสูงขึ้น พระองค์นั้นก็ปีนต้นไม้ขึ้นไป ปีนต้นไม้ขึ้นไป ดวงแก้วก็ขึ้นไป ทีนี้คงออก กำลังมาก ออกกำลังมากมันก็แบบว่ามันคลายออกไง พอคลายออกดวงแก้วก็หายแว็บเลย ลงต้นไม้ไม่ได้ ร้องอะอะมะเทิงต้องให้คนไปช่วยเอาลงมา แล้วสุดท้ายพระองค์นี้ก็สึก ไป แล้วหลวงตาท่านไปเจอ ท่านบอกว่าทิดคนนี่เมื่อก่อนที่มันเห็นดวงแก้ว

ในวงกรรมฐานเราจิตนิสัยของคนมันแตกต่างกัน คนเราจะไปเจอประสบการณ์ ของแต่ละคนแตกต่างกันมหาศาลเลย แต่มหาศาลถ้ามีครูบาอาจารย์ที่จริงท่านจะแก้ ตามนั้น ใจนี้เขานั่งภาวนาเขาเห็นลอยเลย อย่างเช่นหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์เวลาท่าน นั่ง เห็นไหม ตัวท่านลอยขึ้น ท่านมีความรู้สึกตัวท่านลอยขึ้น ท่านยังไม่เชื่อตัวท่านเอง ท่านก็เอากันไม้ขีดไปเสียบไว้บนจาก บนจากนะแล้วกำหนดตัวให้ลอยขึ้น แล้วก็เอา มือไปเอาไม้ขีด พอขยับมือไปสมาธิมันออก ท่านบอกว่าท่านหล่นจากที่สูงกระแทก มานะ ก้นกระแทกบึงเลย นี่ตั้งเอาใหม่ๆ

บัณฑิตเขาต้องแก้ไข ท่านบอกเอาใหม่ ไม้ขีดก็เสียบไว้ที่บนจากนั้นแหละแล้ว กลับมากำหนดใหม่ พุทโธ พุทโธพอจิตมันละเอียดขึ้นมามันก็ลอยขึ้นไป แล้วน้อมจิตไว้ อย่าให้มันออก แล้วรำพึงเอา พยายามรำพึงเอาให้พอรับรู้ได้ ให้ไม่ออกจากสมาธิใจ แล้ว มือนั้นก็เคลื่อนออกไป เคลื่อนออกไป อยู่ในสมาธิไม่ใช่ออกสมาธิ ออกจากสมาธิ เต็มมันกระแทกเลย ล้มกระแทกเลย นี่เคลื่อนขึ้นไป แล้วไปหยิบจากไม้ขีดนั้น แล้วอยู่ในสมาธิระอย่าออก กุมจิตให้ดี แล้วมันก็กลับลงมา กลับลงมาในท่านั่งสมาธิ แล้วก็ กำหนดให้ลงไป แล้วออกจากสมาธิ ลืมตาขึ้นมา โอ้ ไม้ขีดเว้ย ไม้ขีดจริงๆ เออ เราลอย ได้จริงๆ วะ

นี่เขาพิสูจน์กันแบบนี้ คนเขามีปัญญาเขาทำ ถ้ามันลอยขึ้นไปแล้วยับเลยมันก็ออก แล้วพอลอยขึ้นไป เห็นไหม นี่เขาพิสูจน์กันแบบนี้ ถ้าพิสูจน์อย่างนี้ นี่พิสูจน์ทางสมาธิเลย ยังไม่ได้เกิดปัญญา ยังไม่ได้ทำอะไรเลย ฉะนั้น สิ่งที่มีมันออกไปมันเป็นนิมิตมโนภาพ แล้วบางคนก็เกิด บางคนก็ไม่เกิด แต่คนที่เกิดแล้วมันอย่างนี้เราไม่ส่งออก เราพยายามแก้ไข ยังไม่เป็นประโยชน์กับเรา เอาวางไว้ก่อน ยังไม่เป็นประโยชน์กับเราวางไว้ก่อน คือให้มันอยู่ข้างทางก่อน เราจะเข้าสู่สมาธิก่อน เราจะทำคุณงามความดีก่อน ถ้าเข้าสู่สมาธิแล้วพยายามใช้ปัญญาก่อน

นี่สิ่งนี้คือจรตนิสัย คืออำนาจวาสนา คนที่มีอำนาจวาสนานะคือสันดาน คือความชอบ มันก็อยู่กับเราตลอดไปนั่นแหละ แต่เวลาสาวก สาวกะ เวลาปฏิบัติไปแล้วถ้าสิ้นสุดแห่งทุกข์แล้วนะนี่แก้กิเลสได้ แต่แก้สันดานไม่ได้ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะท่านก็ยังมีของท่านอยู่ จรตนิสัยเดิมก็ยังมีอยู่ แต่กิเลสตัดหาความทะยานอยากของท่าน ท่านสามารถแก้ได้ คนที่แก้กิเลสด้วย แล้วชำระสันดาน ทำให้เป็นพุทธวิสัยแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์เดียว นี่พระสารีบุตรนะแก้กิเลสได้ ยังแก้นิสัยของตัวเองไม่ได้ สันดานแก้ไม่ได้

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าสันดาน จรตนิสัยที่มีมันเป็นมามันก็อยู่อย่างนั้นแหละ ฉะนั้น ถ้าจิตเรามันจะส่งออก มันจะไปรู้นิมิตเราพักไว้ก่อน สันดานพยายามฝืนมัน พยายามคัดแปลงมัน เราพยายามเข้าสู่มรรคก่อน เข้าสู่ปัญญาก่อน แล้วพยายามประพฤติปฏิบัติเข้าไปให้ได้ความจริงก่อน ไปแก้กิเลสที่นั่น ไปชำระล้างกิเลสที่นั่น พอกิเลสที่นั่นหมดไปจากใจ คราวนี้สิ่งที่ว่าออกรู้ ออกเห็นประโยชน์ทั้งนั้นเลย เพราะ เพราะมันไม่มีอวิชชา มันไม่มีมาร มันไม่มีกิเลสแล้ว ใ้ที่ว่าจรตนิสัยจะเป็นประโยชน์แล้ว นี่เอตทัคคะ ๘๐ ทางใจ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเห็น เห็นไหม นี่พูดเป็นคั้งเป็นแควเลยนะ ทีแรกก็ไปถามเรื่องโศดาบันของคนอื่นใช้ไหม แล้วของเรานี้ขนาดเราดวงแก้วออกไปเล่นกับมังกร เรายังไม่ได้เป็นโศดาบันเลย แล้วใ้ที่เขาบอกเขาว่าๆ นี่ไปเชื่ออะไรเขา ฉะนั้น สิ่งที่มีออกไปมันเป็นหรือเปล่า เขาถามว่า

ถาม : ที่ออกไปนี่คือวิญญาณของหนูหรือเปล่าคะ

ตอบ : ไม่ใช่ ใจเรารับรู้ รับรู้ ออกนิมิต ส่งออก ส่งออกไปเห็น นี่เกิดจากความรับรู้จากวิญญาณเราออกไปรับรู้

ถาม : เป็นวิญญาณหรือเปล่านั้น

ตอบ : ถ้ามันเป็นวิญญาณหรือเปล่านั้น วิญญาณเราก็เป็นดวงแก้วอยู่อย่างนั้นสิ แล้วดวงแก้วมันลอยออกไป แล้วลอยกลับมา แล้วถ้ามันกรรมมันกินไปแล้วก็ตายไปเลยสิ เห็นไหม มันถึงไม่ใช่วิญญาณของเรา เพราะเรารู้ เราเห็น เพราะคนเราเวลากำหนดแล้ว ได้ไปเห็นดวงกงดวงแก้วนั้นนะมันเห็นนิมิตทั้งนั้นแหละ สิ่งที่เห็นนิมิต ถ้าเขาว่าที่เขา ถ่ายรูปกันที่เป็นจุดๆ นะ จุดแดง จุดเขียวเขาว่าเป็นเทวดา นี่เขาว่าเป็นเทวดา ในความเชื่อ ในความเชื่อของเขา เขาเชื่ออย่างนั้น แต่ถ้าเป็นพวกนักถ่ายภาพเขาว่ามันเป็นปฏิกิริยาของแสง

ถ้าพูดทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์เขาเชื่อกันอย่างนั้น แต่ถ้าเป็นกรรมฐาน เป็นครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม สิ่งนี้มันรู้จำเพาะตน ถ้ามันรู้จำเพาะตนเขาเห็นได้ นี่เทวดา อินทร์ พรหมเขาเห็นได้ทั้งนั้น เขารับรู้ได้ เทวดาเขารับรู้มนุษย์ได้ แต่เนี่ย เวลาการสื่อสารกัน การสื่อสารกันอย่างไร? อยู่ในธรรมบทในพระไตรปิฎกที่ว่า เศรษฐีขี้เหนียว เศรษฐีเขาขี้เหนียวมาก เขารวยมาก แต่ขี้เหนียวมาก มีลูกชายคนเดียว ฉะนั้น เวลา ลูกชายป่วยขึ้นมาจะไปเอาหมอมารักษา ก็กลัวหมอมาเห็นทรัพย์ของตัวเองจะเรียกค่ารักษาแพง ก็เอาลูกชายไปทิ้งไว้หน้าบ้าน แล้วก็จะไปเรียกหมอมารักษา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นถึงอำนาจาสนานะก็บีบชบาตผ่านมา เขาเป็นพราหมณ์ เขาขี้เหนียว เขาไม่ใส่บาตรหรงก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฉายแสงฉัพพรรณรังสีให้ลูกเศรษฐีเห็น พอมันเห็น โอ๊ย มันปลื้มใจ คนมันโกธตาย มันทุกข์มาก พอมันเห็นแสง มันแสงอะไร พอหันไปนี่แสงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันปลื้มใจ มันมีบุญมากไง ตายจากตรงนั้นไปเกิดเป็นเทวดา พอเกิดเป็นเทวดาปั๊บก็ตายใช่ไหม ตายจากนั้นไปเกิดเป็นเทวดา ไอ้ลูกชาย ไอ้เศรษฐีลูกชายตายก็เสียใจมาก อู้ฮู หาทรัพย์สมบัติมามหาศาล เป็นเศรษฐีเลย แล้วมีลูกอยู่คนเดียว ลูกตายไป แล้วตอนนี้สมบัติจะไปให้ใครล่ะ?

คร่ำครวญแล้วคร่ำครวญอีกนะ เอาลูกไปฝังไว้ ทุกวันก็ไปนั่งเฝ้าหลุมศพร้องไห้ คิดถึงลูกๆ ไ้ลูกชายไปเกิดเป็นเทวดา มองเห็นพ่อร้องไห้ทุกวันเลย สุดท้ายแล้วก็แปลงร่างมาก่อน มาเป็นมนุษย์มานั่งร้องไห้ที่หลุมฝังศพ วันนั้นพอเสร็จธุระจะไปร้องไห้ จะไปร้องไห้ที่หลุมฝังศพคิดถึงลูกใจ อ้าว ก็ไปเห็นใครมาร้องไห้อยู่ เอ๊ะ ใครมาตัดหน้าร้องไห้ แทนเราวะ มาร้องไห้อยู่ที่หลุมฝังศพนี้ ก็ถามว่า เฮ้ย นี่ในธรรมบทนะ

เฮ้ย เอ็งเป็นใคร เอ็งมาร้องไห้ทำไม อู๊ ร้องไห้อยากได้ดาว อยากได้เดือน ร้องไห้ใหญ่เลยนะ อยากได้ดาว อยากได้เดือน เศรษฐีก็บอกว่า "มึงจะบ้าหรือ? ดาว เดือนมันจะเอาได้อย่างไรล่ะ? ไ้เทวดาที่เป็นลูกชายย้อนกลับเลย แล้วเอ็งก็จะบ้าหรือ? มาร้องไห้หาคนตาย คนตายจะฟื้นได้อย่างไรล่ะ? ได้สติเลย เห็นไหม นี่บอกว่าเทวดาไม่มี เทวดาที่เขา มีเขาจะแปลงกายลงมา อันนี้อยู่ในธรรมบทนะ จะมาโทษพระสงฆ์ไม่ได้ เดียวหาว่าพระสงฆ์โกหก นี่เทวดามีหรือไม่มี แล้วเทวดามีจริงหรือไม่มีจริง

แล้วที่จุด จุด จุดที่เขาว่ากันเพราะอะไร? เพราะมีคนมีความเห็นต่าง ฝ่ายหนึ่งที่เขาเชื่อของเขา เขามีศรัทธาของเขา เขาว่าเขาถ่ายของเขาได้ เขาว่านั้นเป็นเทวดา ไ้ทางวิทยาศาสตร์ก็บอกว่ามันเป็นเรื่องของแสง มันเป็นเรื่องของวัตถุ มันเป็นเรื่องของมุก กล้อง เออ แล้วเราจะเอาจุด จุดนั้นมาทะเลาะกันใช่ไหม ไ้เชื่อว่าเทวดาก็ถือข้างหนึ่ง ไ้เชื่อถือทางวิทยาศาสตร์ก็ถือข้างหนึ่ง แล้วเราก็มารทะเลาะกันว่า มีเทวดาหรือไม่มีเทวดา เทวดาหรือไม่มีเทวดายังไม่รู้เลย แต่คนมันทะเลาะกันแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน เขาบอกว่าไ้จุด จุดนี้เป็นเทวดาหรือเปล่า ถ้าเขาเป็นเทวดา นะ ของหนูมันเป็นดวงตั่ง ๔ นิ้วมันใหญ่กว่าเขา มันก็คงจะเป็นคนหยาบ อันนี้เพราะเราฟังมาแล้วเราก็เชื่อ ศรัทธาความเชื่อ นะ แต่ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกาลามสูตรไป ความเชื่อแก้กิเลสไม่ได้ ความเชื่อทำให้เรามีเขาวนมีปัญญาถ้าเราค้นคว้านะ แต่ถ้าจะประพฤติปฏิบัติมันต้องใช้ปัญญา เขาบอกว่าวิญญาณของหนูหยาบหรือเปล่ามันถึงได้กว้างอย่างนั้น มันใหญ่โตอย่างนั้น อันนี้มันเป็นนิมิตอันหนึ่ง

คำว่านิมิตนี่นะเรายังให้ค่าอยู่สำหรับนักปฏิบัติ ถ้านักปฏิบัติจะถ้าจิตมันเป็นไป ได้มันจะไปรู้ ไปเห็น ถ้าจิตมันสงบได้มันวัดถึงว่าจิตของเรามันไม่เป็นปกติ ก็มันดีขึ้น มันดีขึ้นกว่านั้น แต่ แต่ถ้าจิตของคนมันหลงไหลไป มันจะเห็นอย่างนั้น ถ้าเห็นนิมิต ถ้าเห็นนิมิตสิ่งที่ดี ไ้คนที่เสพยาบ้า มันเสพยาบ้าจนมันหลอน เสพยาบ้าจนมันหลอนมัน

เห็นนิมิตตลอดเลย เห็นคนถือมีดจะเข้ามาฆ่ามันเป็นนิมิตใหม่? นันนิมิตของคนเสพยาบ้า เสพยาบ้ามันระวางไปหมดเลย มันกลัวคนมาทำร้ายมันตลอดเลย นั่นอะไรล่ะ? นั่นคนขาดสติ แล้วเราเป็นนักปฏิบัติ เห็นนิมิตเราก็มีสติใช่ไหม เรารับรู้ได้ถ้าใครรู้ ใครเห็นนะ เรารวางได้ เราไม่ใช่เสพยาบ้า

คนเสพยาบ้ามันกลัวนะ มันกลัวคนจะไปทำร้ายมัน มันกลัวคนที่จะไปรังแกมัน มันกลัวจนมันต้องไปฆ่าคนอื่นก่อน มันกลัวจนมันต้องทำลายคนอื่นก่อนที่จะไปทำร้ายมัน ถ้าของเราก็มเหมือนกัน ถ้ามันเห็นนิมิตมันส่งออกไปให้กิเลสมันทำร้ายเราใช่ไหม เราจะทำคุณงามความดี เราจะสร้างของเรา มันจรตนิสัยเป็นอย่างนี้ ถ้ามันรู้ มันเห็นก็วางไว้ๆ แล้วพยายามทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบเข้ามาแล้ว ถ้ามันฝึกหัดใช้ปัญญาสติปัญญา ๔ หักวิปัสสนาแล้วมันจะดีขึ้น มันพูดแบบว่าผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่พูดกันง่าย เหมือนวิชาชีพเดียวกันพูดกันจะง่ายมาก แต่คนละวิชาชีพคุยกันไม่ค่อยรู้เรื่อง

นี่ก็เหมือนกัน คนที่เคยภวานาแล้วเขาเคยผ่านอย่างนี้มา พูดอย่างนี้เขาก็เข้าใจ แต่คนถามก็บอกว่า เอ๊ะ ก็ถามหลวงพ่อกว่า หลวงพ่อตอบให้หนูเข้าใจสิ หลวงพ่อตอบไปไหนมา สามวา สองศอก ยิ่งถามยิ่งงง คนถามก็เลยงงใหญ่เลย ไม่ ที่อธิบายนี่อธิบายให้เป็นภาพกว้าง เพราะการรู้ การเห็นของคนมันมีการรู้การเห็นของคนเป็นจำเพาะ คนที่เขาไม่รู้ไม่เห็น แต่เขาทำความสงบของใจก็ได้ มันเป็นเฉพาะกลุ่ม เฉพาะส่วนของจิต จิตเฉพาะกลุ่มนี้มันจะเป็นอย่างนี้ จิตเฉพาะๆ อย่างนั้น แล้วจิตเฉพาะเวลามันเข้าไปสังคมใดๆ เขาก็ชักนำไปอีกนะ

แต่ของเรานี้เราประพฤติปฏิบัติกันในวงกรรมฐาน เห็นใหม่ ที่บอกว่าพระอรหันต์ ๑๐๐ องค์ก็ ๑๐๐ อย่าง จรตนิสัยของคนมันไม่เหมือนกัน เวลาเราทำไปเราก็ต้องย้อนกลับมาที่จรตนิสัยของเรา ถ้าเรากำหนดแล้วมันเป็นอย่างนั้นเราก็มั่นใจ คราวนี้เห็นอย่างนี้ เห็นเป็นดวงแก้วออกไป พญามังกรมาเล่นด้วย โอ๊ย มันมีความสุข มีความสุข เพราะจิตมันสงบแล้วมันรู้ มันเห็นอย่างนั้น มันก็มีความสุข ความแปลกประหลาดมหัศจรรย์ แต่สิ่งที่รู้ ที่เห็นมันจะทำให้เราติดอยู่ที่นี้ คือติดอยู่ที่นี้ ถ้าเราติดอยู่ที่นี้เราคิดว่าสิ่งนี้เป็นความจริง ต่อไปจะเป็นนิมิตมันจะไม่เป็นมังกรแล้ว มันจะเป็นไส้เดือน

ถ้าเห็นรอบใหม่มันจะเป็นไส้เดือนแล้วนะ มันไม่เป็นมังกร อ้าว แล้วคราวนี้ทำไมมันเป็นไส้เดือนล่ะ? อ้าว ก็มันเห็นคนละรอบไงมันก็เป็นไส้เดือน ถ้าเห็นอีกทีหนึ่ง

เดี๋ยวมันเป็นอย่างอื่นไปเรื่อยๆ แล้วเราก็งงเป็นภาระ มันเป็นภาระกังวล มันยังเป็นความทุกข์ มันไปใหญ่เลย วางให้หมด เห็นครึ่งใดก็เป็นปัจจุบันในครั้งนั้น แล้วถ้ามันวางได้ก็วางซะ กลับมาที่ความสงบของใจ เพราะในการประพฤติปฏิบัติหลวงปู่มั่นท่านสอน อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโธ

ถ้ากลับไปทิ้งผู้รู้ เห็นไหม กลับไปที่พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโธ จะไม่เสีย เราไม่ทิ้งผู้รู้ เราไม่ทิ้งพุทธโธ นี่เราทิ้ง เราพุทธโธ พุทธโธพอจิตมันสงบแล้วมันส่งออกมันทิ้งแล้ว ทิ้งออกไปเห็นดวงที่ออกไปจากร่างเรา ทิ้งไปเห็นมังกรนั้น เห็นไปเล่นกัน ทิ้งผู้รู้ ทิ้งบ้าน ทิ้งเรือนไปอยู่ที่ภพนั้น ถ้าเราพุทธโธ พุทธโธมันกลับมาที่บ้านที่เรือนเรา อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโธจะไม่เสีย อย่าทิ้งเรา ไอ้ที่เห็นนั้นมันเป็นอาการ มันเป็นอาการเท่านั้น มันเหมือนเครื่องล้อ ล้อให้เราออก เราจะทำคุณงามความดีมันล้อให้ออกไปข้างนอก มันล้อให้ออกไปแว้งกว้างอยู่นั่นนะ ถ้าพุทธโธต่อเนื่องๆ จิตสงบมากขึ้นไป จิตมันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นไปแล้วยกขึ้นวิปัสสนา

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงวิปัสสนาญาณ ปัญญาที่รู้แจ้ง รู้แจ้งในความลึกลับของสัจของเรารู้แจ้งในสิ่งที่เราเห็นมังกร เห็นดวงนั้นนะ พอมันรู้แจ้ง อ้อ ทีแรกไม่น่าโง่อย่างนั้นเลย แต่ถ้าไม่อ้อ มันจะโง่อย่างนี้ แล้วโง่มากขึ้น แล้วโง่ออกไป แล้วไม่กลับไปสู่ความจริง ถ้ากลับไปสู่ความจริงนี่ อ้อ ไม่น่าโง่ตามมันไปเลย ไม่น่าโง่เป็นอย่างนั้นเลย ถ้าเห็นตอนนั้นจะรู้จริง แล้วจะเป็นประโยชน์กับเรา ไม่ทิ้งผู้รู้ ไม่ทิ้งพุทธโธจะเป็นนักปฏิบัติโดยความเป็นจริง เอวัง